

Etikai bizottsági jelentés

Elhangzott a Protestáns Újságírók Szövetsége 2015. május 20-i közgyűlésén Budapesten

Szövetségünk belső rendje néha évente több alkalommal is szükségessé teszi, hogy munkánkat, működésünket mérlegre téve beszéljünk etikai kérdésekről. Elsősorban olyan témák vagy helyzetek megvitatására kerülhetne sor, amikor a szövetség tagjaként valaki az etikai kritériumainknak nem megfelelően ír, szól, cselekszik, viselkedik. Mivel az etikai koncepciók relativizálódásának, sőt ütközésének világában élünk, így a regula tekintetében elég nehéz szituációt teremtenie, ha kényszerítő körülmények miatt minősítenünk kellene bárkit is tagtársaink közül. A szeretet mindent elrendező erejének köszönhetően – melyről tudjuk, hogy ez nem a mi szeretetgyakorlatunkat, sokkal inkább mennyei Atyánk hozzánk lehajló elnéző, megbocsátó, felemelő szeretetét jelenti – az elmúlt közgyűlés óta eltelt időben mentesültünk belső etikai ügyek tárgyalásától. Ám nem lehettünk tétlenek, hiszen több olyan eset is adódott, amikor már-már a megszólalás, állásfoglalás közelébe kerültünk, de emocionálisan motivált szándékunkat, tusakodásunkat a józanság lelke felülírta, s a bölcsebb hallgatás felé terelte.

Valamilyen formában azonban mindannyian érintettek vagyunk abban a folyamatban, amely a hazai média átrendeződésének, politikailag determinált és egzisztenciálisan mély nyomot hagyó eseményei jelentenek. A közelmúltban a sajtó által képviselt és hirdetett igazodási pontok, hír- és véleményformáló bázisok a politikai, gazdasági, hatalomgyakorlási érdekeltségek abszolút függvényeiként pár órán belül váltottak irányt. Etikai hivatkozásokkal argumentálva keresték a média professzionális szereplői helyüket, egzisztenciális biztonságukat a talán nem is olyan váratlanul kialakult helyzetben. A tájékoztatás terén újabb szakmai, emberi szakadékok keletkeztek, s tovább mélyült a hiteles hír fogalmának, meghatározásának etikai problémája. Minderről bizonyára véleményt alkotva szólhatott volna a Prúsz is, de ilyen irányú, elvi jellegű, netán a konkrét politikai kontextust érintő etikai állásfoglalásra nem volt lehetőségünk vagy talán hiányzott ehhez a bátorságunk.

Ha a magyar világi médiában zajló ígéretesnek kevésbé nevezhető fejleményeket nem feladatunk minősíteni, más területeken célszerű lenne a költői szépségű bibliai képet használva a kürtöt a szánkhoz emelni. A keresztyén színezetű egyházi vagy világi háttérű, de egyházi témákkal is foglalkozó blogokra gondolok. Az elektronikus közlés határtalanságának és szűrhetetlenségének féktelen terjedésében a legtöbbször a sunyi névtelenség hamis bátorságtudatában kialakult egy olyan véleményformáló rendszer, amely felvet igen súlyos etikai problémákat is. Fájdalmasan tapasztaljuk, hogy sok esetben a keresztyén etika evidenciáit a magukat egyházi jellegű vagy háttérű blogok írói, szerkesztői sem veszik figyelembe. Arra nincs esélyünk sem, hogy bármit is szabályozunk e téren, de szervezetünk létező szakmai tekintélyével talán érdemes lenne megnyilatkoznunk.

Más újságíró-szervezetekkel együtt tagjai vagyunk a Média Önszabályozó Testületnek, melynek roppant alaposan, jogilag és szakmailag igen átgondoltan készülő etikai szabályzata megalkotásában részt vállalunk. A mindenre kiterjedő alaposág indoka egyben visszajelzése annak, hogy a médiaetika terén a hajszálgöckérnyi repedések is komoly konfliktusokhoz vezethetnek, ugyanakkor egyetlen hajszálgöckér is éltető fontosságú a közeledés, az együttműködés, a konszenzus megteremtéséhez.

A Prúsz elkötelezetten keresztyén szervezet. Írásaink, megszólalásaink, fellépéseink, bármilyen üzenettovábbításunk vagy netán meg nem szólalásunk szükségszerűen az Ige fegyelme alatt áll. Ez jelenti számunkra a tájékozódási pontot, ez vezet a közlés, a tájékoztatás tartalmi és metodikai folyamatának szakszerű munkálásában.

Szavunkra akkor figyelnek, üzenetünket akkor tekintik hitelesnek, ha a szorongató, netán kísértő vagy sokszor kényelmet is kínáló külső körülmények, hatások közepette merünk megalkuvásmentesen keresztyénnek lenni. Ma ez nem tűnik a könnyű magatartásformák, életviteli módszerek egyikének. Pedig más alternatíva számunkra nincs. Ezért kérjük, hogy ehhez adjon a Prúsz-nak még több bátorságot, hitet és erőt a kegyelem Istene.

Dr. Kádár Zsolt